

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 28/18

Luksemburg, 7 marca 2018 r.

Wyrok w sprawach połączonych C-274/16, C-447/16 i C-448/16
flightright GmbH/Air Nostrum, Líneas Aéreas del Mediterráneo SA

Roland Becker/Hainan Airlines Co. Ltd

Mohamed Barkan, Souad Asbai, Assia Barkan, Zakaria Barkan, Nousaiba
Barkan/Air Nostrum, Líneas Aéreas del Mediterráneo SA

Przewoźnik lotniczy, który realizował w państwie członkowskim wyłącznie pierwszy odcinek lotu łączonego może, w celu zasądzenia odszkodowania z tytułu opóźnienia lotu, zostać pozwany przed sądy, w obszarze właściwości których znajduje się docelowe miejsce lotu, znajdujące się w innym państwie członkowskim

Ma to miejsce, w sytuacji gdy różne loty były przedmiotem jednej rezerwacji obejmującej całą trasę przelotu, a duże opóźnienie, które wystąpiło w miejscu docelowym wynika ze zdarzenia, do którego doszło w ramach pierwszego lotu

Pasażerowie lotniczy dokonali rezerwacji z Air Berlin oraz Iberia na loty łączone z Hiszpanii do Niemiec (to znaczy na odcinku Ibiza – Palma de Mallorca – Düsseldorf, jeśli chodzi o Air Berlin i na odcinku Melilla – Madryt – Frankfurt nad Menem, odnośnie do Iberii), a rezerwacje te obejmowały odpowiednio całą trasę przelotów. Pierwsze krajowe odcinki lotów w Hiszpanii były realizowane na rzecz Air Berlin i Iberia przez hiszpańskiego przewoźnika lotniczego Air Nostrum. W obydwu przypadkach loty te odbyły się z opóźnieniem (45 i 20 minut) powodując w rezultacie, że pasażerowie nie zdążyli na drugi lot do Niemiec. Pasażerowie dotarli ostatecznie do miejsca przeznaczenia z ponad 3-godzinnym opóźnieniem (to znaczy około 4 godzin opóźnienia w ramach lotu zarezerwowanego z Air Berlin oraz 13 godzin opóźnienia w związku z lotem zarezerwowanym z Iberia).

Z powodu tychże opóźnień zainteresowani pasażerowie lotniczy (lub w ich miejsce niemieckie przedsiębiorstwo flightright) zwrócili się do sądów niemieckich żądając zasądzenia odszkodowania od Air Nostrum w oparciu o rozporządzenie Unii dotyczące praw pasażerów lotniczych¹.

Amtsgericht Düsseldorf (sąd rejonowy w Düsseldorfie, Niemcy) oraz Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy) powzięły wątpliwości w kwestii, czy sądom niemieckim przysługuje międzynarodowa jurysdykcja do orzekania w przedmiocie skarg wnoszonych przez pasażerów lotniczych przeciwko przewoźnikowi lotniczemu, który i) ma siedzibę w innym państwie członkowskim, ii) w ramach lotów łączonych z docelowym miejscem lotu w Niemczech realizował wyłącznie pierwsze loty krajowe w tym innym państwie członkowskim oraz iii) nie jest kontrahentem tych pasażerów. Powyższe dwa sądy zwróciły się do Trybunału o wyjaśnienie, czy w takiej sytuacji należy stosować przepisy rozporządzenia Bruksela I², zgodnie z którymi pozwany mający miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim w ramach umowy lub roszczenia wynikającego z umowy może być pozwany przed sąd miejsca wykonania zobowiązania, z którego wywodzone jest roszczenie. Rozporządzenie to stanowi, że w przypadku świadczenia usług

¹ Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz.U. 2004, L 46, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 7, t. 8, s. 10). W zależności od przebytej odległości odszkodowanie to wynosi 250, 400 lub 600 EUR.

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2001, L 12, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 19, t. 4, s. 42) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1). To ostatnie rozporządzenie uchyliło rozporządzenie nr 44/2001. Rozporządzenie to ma zastosowanie wyłącznie do postępowań sądowych wszczętych począwszy od dnia 10 stycznia 2015 r. W niniejszych sprawach mające znaczenie przepisy tych dwóch rozporządzeń mają identyczną lub prawie identyczną treść.

miejszem tym, o ile nie uzgodniono inaczej, jest miejsce, w którym zgodnie z umową usługi były świadczone albo miały być świadczone.

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Trybunał orzekł, że docelowe miejsce lotu w Niemczech może być uznane za miejsce wykonania świadczonych usług nie tylko w odniesieniu do drugiego lotu, ale również odnośnie do pierwszego, krajowego lotu w Hiszpanii. Wynika stąd, że sądy niemieckie posiadają co do zasady jurysdykcję do orzekania w przedmiocie skarg o odszkodowanie wniesionych przeciwko zagranicznemu przewoźnikowi lotniczemu, jakim jest Air Nostrum.

Po pierwsze, pojęcie „umowy lub roszczenia wynikającego z umowy” w rozumieniu rozporządzenia Bruksela I obejmuje skargę o odszkodowanie wniesioną na podstawie rozporządzenia dotyczącego praw pasażerów lotniczych, przez pasażerów lotniczych, których lot łączony miał duże opóźnienie, przeciwko obsługującemu lot przewoźnikowi lotniczemu niebędącemu ich kontrahentem.

W tym zakresie Trybunał zauważył w szczególności, że zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym praw pasażerów lotniczych, gdy obsługujący lot przewoźnik lotniczy, niezwiązany umową z pasażerem, wykonuje zobowiązania wynikające z tego rozporządzenia, uważa się, że działa w imieniu osoby związanej umową z danym pasażerem. W związku z tym należy uznać, że przewoźnik ten (w tym przypadku Air Nostrum) wypełnia zobowiązania, na które swobodnie wyraził zgodę wobec kontrahenta danych pasażerów (w tym przypadku Air Berlin i Iberia). Zobowiązania te wywodzą się z umowy przewozu lotniczego.

Po drugie, Trybunał stwierdził, że w przypadku lotu łączonego „miejszem wykonania” tego lotu w rozumieniu rozporządzenia Bruksela I jest miejsce przylotu w ramach drugiego lotu, w sytuacji gdy przewóz obejmujący obydwa loty jest realizowany przez dwóch różnych przewoźników lotniczych, a powództwo odszkodowawcze z tytułu dużego opóźnienia w docelowym miejscu lotu jest oparte na zdarzeniu, które miało miejsce w ramach pierwszego z tych lotów, realizowanego przez przewoźnika lotniczego, który nie jest kontrahentem danych pasażerów.

Trybunał podkreślił w tym względzie, że odnośne umowy obejmujące jedną rezerwację na całej trasie przelotu ustanawiają zobowiązanie przewoźnika lotniczego do przewozu pasażera z punktu A do punktu C. Taka operacja przewozu stanowi usługę, której miejsce³ głównego świadczenia znajduje się w punkcie C. Zdaniem Trybunału przewoźnik lotniczy, który tak jak Air Nostrum, realizuje tylko pierwszy lot z punktu A do punktu B, może z łatwością przewidzieć, że pasażerowie mogą pozwać go do sądów w punkcie C.

W kolejnej sprawie pasażer lotniczy zwrócił się do sądów niemieckich z żądaniem zasądzenia od chińskiego przewoźnika lotniczego, Hainan Airlines, odszkodowania z tytułu odmowy przyjęcia go na pokład na drugim odcinku lotu łączonego (na trasie Berlin – Bruksela – Pekin). W tym zakresie Trybunał przypomniał, że jeżeli pozwany (w tym przypadku Hainan Airlines) nie posiada siedziby na terytorium państwa członkowskiego, jurysdykcję sądów każdego państwa członkowskiego określa prawo tego państwa, a nie przepisy rozporządzenia Bruksela I.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

---

³ Trybunał przypomniał w tym kontekście, że pasażer lotniczy może również wytoczyć powództwo przed sądem posiadającym jurysdykcję w odniesieniu do miejsca wylotu (wyrok z dnia 9 lipca 2009 r., Rehder, [C-204/08](#) zob. również [komunikat prasowy nr 62/09](#)).

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106